

юридичної відповідальності посадових осіб і керівників органів державної влади за ненадання або не оприлюднення публічних відомостей, чи систематичне порушення права людини на інформацію. Одночасно перегляду потребує механізм покладання юридичної відповідальності на суб'єктів, що створюють неправдиву інформацію, перекручують отримані відомості з метою передачі або передають недостовірну чи неповну інформацію. На законодавчому рівні слід обумовити існування примусових дій проти недобросовісних операторів.

Як висновок, можна констатувати, що відсутність правових меж інформаційного забезпечення та інформаційної взаємодії між управлінськими структурами, між державою, місцевим самоврядуванням, громадянами є гальмуючим фактором розвитку держави. Саме тому в умовах трансформації суспільних відносин, що зумовлена процесами глобалізації та інформатизації, вимагається встановлення чіткого розмежування нормативно-технічного захисту від несанкціонованого доступу до інформації та законодавчого регулювання системи інформаційних відносин.

Література

1. Калюжний Р. А. Теоретико-методологічні засади інформаційного права України: реалізація права на інформацію: монографія / Р. А. Калюжний, О. В. Копан, О. Г. Марценюк. – К. : «МП Леся», 2013. – 236 с.

2. Сердюк І. В. Взаємодія права та моралі в умовах інформаційного суспільства: філософсько-правовий дискурс : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : спец. 12.00.12 «Філософія права» / І. В. Сердюк – К., 2018. – 20 с.

УДК 340.342.951(043.2)

Калюжний Р.А., д.ю.н., професор,
Туз А.О., студентка магістратури,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ РОЗВИТКУ ІНФОРМАЦІЙНОГО СУСПІЛЬСТВА

Для України побудова інформаційного суспільства як комплексного феномена та постійний інформаційний розвиток є одним із найважливіших державних пріоритетів. Адже сучасний світ – це епоха інформаційного суспільства, основною характеристикою якої є глобалізація, що без сумніву відбивається на правовій реальності як окремих держав, так і світу в цілому. Оскільки в результаті глобалізації соціальний світ відчуває тиск різноманітних технічних та психологічних сил (комп'ютеризації потоків інформації, Інтернету, інтенсифікації праці, «синдрому хронічної втоми»), що постійно руйнують його традиційні

підвалини. Намагаючись втриматися від саморозпаду сучасний світ створює додаткові механізми соціально-правового регулювання шляхом прийняття нових законів, що зумовлює різке збільшення нормативного масиву [1, с. 47]. В таких умовах інформація стає основним сегментом цінностей, а усвідомлення важливості та правильного її застосування – одним із найважливіших напрямків розвитку всього суспільства.

Становлення інформаційного суспільства має об'єктивний характер, однак істотної актуальності надається питанню державного управління цим процесом. Найбільшого успіху на шляху до інформаційного суспільства досягають країни, у яких держава формує і активно втілює в життя відповідну цілеспрямовану політику. При цьому роль держави постає у створенні сприятливих умов для розвитку цього процесу, і, перш за все, на організаційно-правовому рівні [2, с. 84].

Сучасне суспільство породжує суперечливі цілі та інтереси, які нерідко призводять до зіткнень і конфліктів, появи різних інформаційних стратегій і тактик їх вирішення. Невміння, нездатність або небажання вирішувати назрілі проблеми негативно впливають на безпеку і є згубними для суспільства. Втім, сам розвиток громадянського суспільства на постіндустріальному, інформаційному етапі створює передумови для подолання відчужених відносин, відчуження праці. Особливо наочно це виявляється у розширенні інформаційної сфери життя суспільства, розвиток і впровадження інформаційних технологій, наукомістких виробництв, в яких праця набуває загального, а не відчуженого характеру.

Разом з тим звертає на себе увагу зосередженість більшості представлених образів інформаційного суспільства на фіксуванні, насамперед, глобально-економічних і техніко-інструментальних аспектів формування та розвитку даного феномену. При цьому коло проблем, що виникають при широкому впровадженні інформаційних технологій в простір неекономічних соціальних взаємодій, залишається «в тіні» інтересів наукового співтовариства.

Існуючі концепції розбудови інформаційного суспільства перевантажені низкою застарілих уявлень про інформаційно-комунікаційну взаємодію людей в суспільстві, технології організації інформаційно-психологічних впливів на суспільство, корупцію тощо. Вони не відображають, скажімо, того, що в постіндустріальному світі питання корупції пов'язані, головним чином, із корупціогенними чинниками при розподілі величезних коштів, які вкладаються в створення й розвиток підприємств, так або інакше пов'язаних зі ЗМІ та інформаційними комунікаціями [3, с. 24].

Роль держави в галузі створення та використання інформаційно-комунікаційних технологій в інтересах розвитку суспільства має пов'язуватися з такими завданнями як: максимальне залучення кадрових й інвестиційних ресурсів до сфери інформаційного виробництва;

нормативно-правове та нормативно-технічне регулювання суспільних інформаційних відносин, з урахуванням інтересів національної безпеки; підтримка проектів і програм, які демонструють можливості інформаційного суспільства в умовах глобальної конкуренції.

Впроваджувана загальнодержавна концепція інформатизації має враховувати вітчизняні реалії, за яких попередні механізми централізованого управління всією інформаційно-телекомунікаційною інфраструктурою в сучасних умовах не можна вважати адекватними, а нові – створювані на основі ринкових стимулів та інформаційного попиту з боку різних категорій суспільства – є такими, що перебувають на стадії становлення. Незважаючи на значну динаміку розвитку, обсяги українського ринку інформаційних продуктів та послуг сьогодні поки що не стоять в одному ряду із аналогічними ринками передових країн. Необхідна його структурна реорганізація та модернізація на всіх рівнях: правовому, економічному, організаційному, технологічному, філософсько-ідеологічному. Водночас Концепція державної інформаційної політики України не повинна цілковито копіювати підходи зарубіжних країн, що скеровані на удосконалення соціальних відносин, які вже давно існують в їхніх суспільствах.

Таким чином, можна констатувати широкий інтерес наукової спільноти до сучасної проблематики інформаційного суспільства, його інститутів, ознак, форм та способів реалізації нових суспільних відносин. Суспільство сьогодення – це інформаційне суспільство, в якому виникають нові, неіснуючі раніше проблеми, що потребують правового регулювання. Державна політика формування і розвитку єдиного інформаційного простору України має реалізовуватися з урахуванням інтересів центральних та місцевих органів влади, юридичних і фізичних осіб, зважати на можливості міжнародного співробітництва у сфері інформаційної технології, продуктів і послуг, реальні можливості вітчизняної інформаційної індустрії в умовах ринкової економіки. Державна стратегія формування інформаційного суспільства повинна будуватися на основі чітко визначеної державної програми, основою якою мають стати категорії національних інтересів, плюралізму, свободи та відкритості, а також безпеки в інформаційній сфері.

Література

1. Калюжний Р.А. Праворозуміння та його вплив на трансформацію суспільних відносин в умовах глобалізації / Р.А. Калюжний // Наукові праці Національного авіаційного університету. Серія: Юридичний вісник «Повітряне і космічне право». – К.: НАУ, 2018. – №2(47). – С. 46-54.

2. Стовпець О.В. Філософсько-правові проблеми державної політики у сфері формування інформаційного суспільства / О.В. Стовпець // Наукові записки НаУКМА. Юридичні науки. – 2012. – Т. 129. – С. 84-88.

3. Дзьобань О.П. Інформаційна безпека: нові виміри загроз, пов'язаних із

УДК 349.3(043.2)

Казанчан А.А., к.ю.н.,
Херсонський державний університет, м. Херсон, Україна

ПОНЯТТЯ ТА ЗМІСТ НЕПРАЦЕЗДАТНОСТІ ГРОМАДЯН

В юридичній науці та в законодавстві з питань соціального забезпечення громадян досить часто використовується термін «непрацездатність громадян», а також інші похідні терміни, в тому числі «непрацездатні громадяни». На наш погляд, з'ясування поняття та змісту непрацездатності громадян, поняття та категорій непрацездатних громадян є вкрай важливим в становленні права соціального забезпечення, тим більше, що існують дещо відмінні погляди науковців щодо цих термінів та понять.

У вузькому значенні, під непрацездатністю громадян розуміють такий соціально-фізіологічний стан людини, який визначається об'єктивною втратою працездатності чи зменшенням природних функцій організму або зниженням кваліфікації, значним зменшенням обсягу чи припиненням трудової діяльності [1, с. 75]. В такому контексті, непрацездатність громадян – це, переважно, фізична нездатність громадян до трудової або іншої суспільно-корисної діяльності, яка своїм наслідком має відсутність у них заробітної плати (або іншого доходу). До кола непрацездатних громадян можна віднести осіб з інвалідністю, тимчасово непрацездатних осіб, жінок з вагітності та пологів, а також пенсіонерів за віком, безробітних, громадян, які втратили годувальника, дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування. Тобто, це категорії осіб, які не можуть працювати і, відповідно, отримувати заробітну плату (інший дохід) за станом здоров'я, за віком або у зв'язку з тим, що їм законодавством дозволяється не працювати.

У широкому значенні, непрацездатність громадян означає нездатність громадян, які опинились в складних життєвих обставинах, самотійно, без сторонньої допомоги, подолати життєві труднощі, та які потребують соціального захисту та забезпечення. В такому контексті, непрацездатність громадян виступає як їх нездатність самотійно, без сторонньої допомоги, справитись із тими складними життєвими обставинами, в яких вони опинились. Причому не має значення, чи займались вони трудовою або суспільно-корисною діяльністю, чи не займались. Тобто, це будь-які категорії громадян, що потребують